

UDENRIGSMINISTERIET

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

18. december 2003

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets grundnotat om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om grænseoverskridende fusioner af kapitalselskaber, KOM(2003) 703 endelig.

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

4. december 2003

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om grænseoverskridende fusioner af kapitalselskaber, KOM (2003) 703, endelig.

Resumé

Forslaget har en generel målsætning om integration af de europæiske markeder i overensstemmelse med handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser. I Kommissionens meddelelse om modernisering af selskabsretten og forbedret virksomhedsledelse i EU, er forslaget til tiende direktiv nævnt som en prioritet på kort sigt i den tilhørende handlingsplan.

Forslaget er fremsat på baggrund af behovet for samarbejde og sammenlægninger mellem virksomheder fra forskellige medlemsstater og har til formål at lette gennemførelsen af grænseoverskridende fusioner mellem kapitalselskaber, der henhører under forskellige medlemsstaters lovgivninger.

Med direktivet indføres der en grænseoverskridende fusionsprocedure, hvorved fusionerne i de enkelte lande underlægges de regler og principper, der gælder for fusioner mellem selskaber beliggende i samme land.

Det forventes, at forslaget vil kræve lovgivningsinitiativer, der skal supplere de danske regler om fusion.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har den 18. november 2003 fremsat sit forslag til direktiv om grænseoverskridende fusioner af kapitalselskaber (10. selskabsdirektiv). Hjemmelsgrundlaget for direktivet er Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, jf. artikel 44, stk. 1, og direktivet skal vedtages med kvalificeret flertal efter fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet, jf. artikel 251.

Forslaget er fremsat dels på baggrund af et tidligere fremsat forslag, der blev trukket tilbage i 2001, dels på baggrund af principperne i direktiv om medarbejderindflydelse, der ledsager forordningen om statuten for det europæiske selskab.

Det tidligere forslag blev fremsat i december 1984. Forslaget blev gennemgået af flere udvalg i Europa-Parlamentet, herunder Udvalget om Retlige Anliggender, der vedtog betænkning den 21. oktober 1987. Parlamentet afgav imidlertid ikke udtalelse, af frygt for at selskaberne ville anvende grænseoverskridende fusioner til at omgå reglerne om arbejdstagernes medbestemmelse. Denne tilstand hang sammen med den tilsvarende situation for forslaget om forordningen om statuten for det europæiske selskab (2001/2157). Direktivforslaget blev som led i en generel tilbagetrækning af forslag, der havde verseret i flere år, trukket tilbage i 2001.

Det fremsatte forslag indgår i handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser. I Kommissionens meddelelse om modernisering af selskabsretten og forbedret virksomhedsledelse i EU er forslaget til tiende direktiv nævnt som en prioritet på kort sigt i den tilhørende handlingsplan som et af de tiltag, der skal sikre virksomhedernes muligheder for omstrukturering og mobilitet. Arbejdsgruppen bestående af selskabsretsekspertes fra medlemslandene har givet sin tilslutning til denne prioritering.

Med vedtagelsen af forordningen om statuten for det europæiske selskab og det ledsagende direktiv om medarbejderindflydelse (2001/86) den 8. oktober 2001, blev der banet vej for det nuværende direktivforslag om grænseoverskridende fusioner.

Direktivforslaget omfatter fusion ved overtagelse og fusion ved stiftelse af et nyt selskab, når mindst to af de deltagende selskaber er stiftet i overensstemmelse med forskellige medlemsstaters lovgivning og har deres vedtægtsmæssige hjemsted, deres centraladministration eller deres hovedafdeling i EF (artikel 1). Direktivets definitioner af fusion er taget fra fusionsskattedirektivet (90/434) og svarer umiddelbart til definitionerne i 3. selskabsdirektiv om fusion af aktieselskaber (78/855). Det kontante udligningsbeløb er dog i henhold til artikel 1 på højst 10 %. I 3. selskabsdirektiv er der derimod mulighed for medlemsstaterne for at tillade fusion, hvor det kontante udligningsbeløb overstiger 10 %.

Det fremsatte forslag udvider i forhold til det tidligere fremsatte direktiv anvendelsesområdet for direktivet fra alene at omfatte aktieselskaber til at omfatte kapitalselskaber generelt (artikel 1). Kapitalselskaber defineres i direktivet som selskaber, der har status af juridisk person og har en separat kapital, som alene hæfter for virksomhedens forpligtelser og er omfattet af national lovgivning på de garantivilkår, der er fastsat i 1. selskabsdirektiv (68/151).

Der indføres med det foreslåede direktiv en procedure for grænseoverskridende fusion, hvorefter fusionerne i de enkelte lande underlægges de principper og regler, der finder anvendelse på fusion mellem selskaber beliggende indenfor samme medlemsstat (artikel 2). Forslaget er baseret

på de procedurer, der er indeholdt i fusionsdirektivet (3. selskabsdirektiv).

Herudover indeholder direktivet bestemmelser, der vedrører fusionens grænseoverskridende karakter:

Den ekspertrapport, der skal udarbejdes for hvert fusionerende selskab, kan udarbejdes af en eller flere fælles eksperter, udpeget af en retlig eller administrativ myndighed i den medlemsstat, hvor et af de fusionerende selskaber eller det videreførende/nye selskab har hjemsted (artikel 5).

Hvert af de i fusionen deltagende selskaber skal godkende fusionsplanen og kan gøre fusionens endelige gennemførelse betinget af generalforsamlingens udtrykkelige godkendelse af de fastlagte retningslinier for arbejdstagernes medbestemmelse (artikel 6).

Hver medlemsstat udpeger de kompetente myndigheder, der skal kontrollere fusionens lovlighed. Lovligheden af de handlinger og formaliteter, der skal opfyldes forud for fusionen, kontrolleres for hvert fusionerende selskab af den kompetente myndighed i den medlemsstat, som det pågældende selskab hører under. Fusionens lovlighed, for den del af proceduren der vedrører fusionens gennemførelse, kontrolleres af den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor det videreførende/nye selskab skal have hjemsted (artikel 7).

Hvis et af de i fusionen deltagende selskaber er omfattet af regler om arbejdstagernes medbestemmelse, og der ikke i den nationale lovgivning, der gælder for det videreførende/nye selskab, er regler om medbestemmelse, finder de regler anvendelse, der fastsættes af medlemsstaterne herom (artikel 14). Medlemsstater, hvor der ikke er regler om medbestemmelse, fastsætter reglerne for arbejdstagernes medbestemmelse samt deres inddragelse i fastsættelsen af disse rettigheder i overensstemmelse med de for fusion relevante regler herom i forordningen om statuten for det europæiske selskab (2001/2157) og det ledsagende direktiv om medarbejderindflydelse (2001/86).

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

På trods af nærhedsprincippet tilkendegives det i forslaget, at der er behov for EF-lovgivning på området. Baggrunden herfor er, at det drejer sig om at skabe et regelsæt, der omfatter fælles elementer, der skal finde anvendelse på transnationalt niveau. På grund af regelsættets omfang og indvirkning træffes sådanne foranstaltninger bedst på EF-plan.

Regeringen er enig i Kommissionens fremstilling. Forslaget sikrer med henvisningerne til national ret, at de nationale regler vedrørende fusion i videst mulig omfang finder anvendelse på den del af fusionen, der vedrører nationale selskaber. I lyset af forslaget grænseoverskridende elementer er der med henvisningen i videst mulig omfang taget højde for nationale forskelle.

4. Gældende dansk ret

Fusion mellem danske aktie- og anpartsselskaber er reguleret i lov om aktieselskaber kapitel 15 og lov om anpartsselskaber § 65.

Med den generelle henvisning til national ret i artikel 2 finder de relevante bestemmelser i lov om aktieselskaber anvendelse på den del af fusionen, der vedrører selskaber under dansk lovgivning. Udgangspunktet er hermed, at de gældende danske regler om fusion ikke ændres med det fremsatte direktivforslag om grænseoverskridende fusioner. Det antages, at definitionen af kapital-selskaber i dansk ret omfatter aktieselskaber, anpartsselskaber og kommanditaktieselskaber, der er omfattet af 1. selskabsdirektiv.

På enkelte områder vil direktivet på baggrund af fusionens grænseoverskridende element medføre en udvidelse af de danske regler, der ikke påvirker dansk ret vedrørende fusion mellem selskaber beliggende i Danmark, men alene skal finde anvendelse, hvor mindst to af de i fusionen deltagende selskaber henhører under forskellige medlemsstaters lovgivning.

Grænseoverskridende fusion (artikel 1)

Danmark er en af de mange medlemsstater, hvor fusion mellem selskaber beliggende i forskellige medlemsstater ikke er mulig. Lov om anpartsselskaber og lov om aktieselskaber omfatter alene fusion mellem selskaber registreret i Danmark.

Direktivet vil medføre en ændring af de danske regler. Ændringen betyder, at fusion mellem danske selskaber og selskaber beliggende i andre medlemsstater vil være mulig.

Offentliggørelse (artikel 4)

I dansk ret offentliggøres ved fusionsplanens indsendelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen en meddelelse om, at fusionsplanen er modtaget, jf. lov om aktieselskaber § 134 d, stk. 2, 1. pkt.

Direktivet vil medføre en ændring af de danske regler. Ved fusion mellem selskaber beliggende i forskellige medlemsstater skal oplysninger, der ikke er en del af fusionsplanen, gøres til genstand for særskilt offentliggørelse.

Generalforsamlingens godkendelse af fusionsplanen (artikel 6)

Efter reglerne i dansk ret godkender generalforsamlingen i det ophørende selskab fusionsplanen, jf. lov om aktieselskaber § 134 e, stk. 1, 1. pkt. Beslutning om godkendelse af fusionsplanen i et overtagende selskab træffes af bestyrelsen, jf. § 134 e, stk. 2, 1. pkt.

Direktivet vil medføre en ændring af de danske regler om godkendelse af fusionsplanen i forbindelse med grænseoverskridende fusion. I henhold til direktivet skal fusionsplanen godkendes af generalforsamlingen i hvert af de fusionerende selskaber.

Kontrol af fusionens lovlighed (artikel 7-8)

Efter de danske regler anmeldes fusion til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, jf. lov om aktieselskaber § 134 i. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen foretager som dansk kompetent myndighed kontrollen af fusionens lovlighed for de deltagende selskaber.

Direktivet vil medføre, at der skal udpeges en kompetent myndighed i hver medlemsstat til at varetage kontrollen af fusionens lovlighed ved grænseoverskridende fusion. Direktivet vil medføre en ændring af de danske regler, da kontrollen af den del af fusionen der ligger forud for fusionens gennemførelse, alene vedrører de selskaber, der henhører under de pågældende landes lovgivning. Kontrol af fusionens endelige gennemførelse foretages derimod af den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor det videreførende/nye selskab skal have hjemsted.

Fusionens retsvirkning (artikel 9)

I henhold til dansk ret har en fusion retsvirkning, når de i lov om aktieselskaber § 134 h, stk. 1, nævnte betingelser er opfyldt.

Direktivet vil på dette punkt medføre en ændring af de danske regler. Reglerne vil i forbindelse med grænseoverskridende fusion ændres således, at fusionens retsvirkning først indtræder, når de forpligtelser, der følger af direktivet, er opfyldt, jf. de i direktivet anførte frister for indsendelse af den godkendte fusionsplan og den i artikel 7 nævnte attest.

Arbejdstagernes medbestemmelse (artikel 14)

Artikel 14 vedrører de tilfælde, hvor der i den nationale lovgivning, som gælder for det ny fusionerende selskab, ikke er regler om medbestemmelse. Der er i dansk ret regler om medbestemmelse i lov om aktieselskaber § 49. Direktivets implementering vil derfor ikke på dette punkt medføre ændringer i dansk ret.

5. Høring

Direktivforslaget er p.t. i høring hos specialudvalget for etablering af tjenesteydelser.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

I overensstemmelse med det under punktet om gældende dansk ret anførte kan det forventes, at forslaget vil kræve lovgivningsinitiativer.

7. Samfundøkonomiske konsekvenser

Det er ikke muligt på det foreliggende grundlag at udtale sig om eventuelle samfundsmæssige konsekvenser.

Direktivforslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.